

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Nc/5/2020
Identifikačné číslo spisu: 5113234984
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5113234984.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne W. X., bytom v F., F. XXXX/XB, zastúpenej obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Ing. Martin Chlapík s.r.o., so sídlom v Žiline, Sládkovičova 13, IČO: 47 253 339, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ing. Martin Chlapík, proti žalovanému I. Y., bytom v H., J. XXXX/XX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13C/292/2013 a na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 5Co/166/2019, o návrhu žalovaného na vylúčenie predsedu senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Ladislava Gorásza z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 8Ndc/15/2020, takto

rozhodol:

Predseda senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Ladislav Gorász n i e j e v y l ú č e n ý z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Najvyššom súde pod sp. zn. 8Ndc/15/2020 (vec Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/166/2019).

Odôvodnenie

1. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) bola doručená námietka zaujatosti žalovaného, týkajúca sa konania vedeného na tomto súde pod sp. zn. 8Ndc/15/2020 (pôvodne pod sp. zn. 8Ndc/1/2020), voči predsedovi senátu 8C JUDr. Ladislavovi Gorászovi.

2. Žalovaný vzniesol námietku zaujatosti voči predsedovi senátu 8C JUDr. Ladislavovi Gorászovi z dôvodu jeho konania a činnosti podľa žalovaného nezlučiteľných s riadnym a zákonným výkonom funkcie a postavením sudcov v tomto štáte. Poukazuje na to, že sudy (okrem iného) musia povinne zohľadňovať špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia, rovnako ich zákonné podania a práva, pričom najvyšší súd o jeho mimoriadne závažnom zdravotnom stave vie už viac ako 25 rokov. Senát najvyššieho súdu 8C podľa neho porušil jeho právo neprikázaním sporu vedeného na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 8Co/93/2019 z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave.

3. Predseda senátu JUDr. Ladislav Górasz vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že sa necíti byť zaujatý v súvislosti s rozhodovaním o prikázaní veci inému súdu podľa § 39 CSP, k stranám sporu a k ich zástupcom nemá žiadny pomer a nie je si vedomý žiadneho iného dôvodu, pre ktorý by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti.

4. Senát 7C najvyššieho súdu, ktorý je zákonným senátom na rozhodovanie o vylúčení predsedu senátu a sudcov trojčlenného senátu 8C (viď čl. IV ods. 1 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2020 a § 54 ods. 3 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že podmienky vylúčenia namietaného predsedu senátu z prejednávania a rozhodovania vecí neboli naplnené.

5. Sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde prvej inštancie. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 CSP)

6. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. z 1. septembra 1992 v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ústavy“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

7. Podľa § 54 ods. 3 CSP a k je namietaný sudca senátu najvyššieho súdu, rozhodne o námietke zaujatosti iný senát najvyššieho súdu.

8. Súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavnoprávna úprava práva na spravodlivý proces zakotvená v čl. 46 ústavy zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 ods. 1 ústavy.) Obsahom práva na prerokovanie vecí pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Jeho obsahom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby a vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia sporu pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 73/97, sp. zn. I. ÚS 27/98, sp. zn. II. ÚS 121/03). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu ako tzv. zákonný sudca, ktorý by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania.

9. Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru (napr. rozhodnutie vo veci Piersack c. Belgicko). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Vychádza z prezumpcie nestrannosti, pokiaľ nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva dôkaz o skutočnej zaujatosti (napr. rozhodnutie vo veci Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych príznakov. Uplatňuje sa tzv. teória zdania nezaujatosti podľa ktorej platí, že „spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná“. Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (napr. rozhodnutie vo veci Delcourt proti Belgicku). Rozhodujúcim prvkom pri posudzovaní námietky zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava strany je objektívne oprávnená a relevantná. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych, dostatočne závažných skutočnostiach.

10. Najvyšší súd posudzoval opodstatnenosť vznesenej námietky zaujatosti z hľadiska existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednaní sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu so zreteľom na jeho pomer k sporu, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu a rozhodnutia o spore, alebo k stranám sporu, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom pomere (tak pozitívnom alebo negatívnom) k nim, alebo k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní.

11. Z vyjadrenia namietaného predsedu senátu JUDr. Ladislava Górasza vyplýva, že sa subjektívne necíti byť vo veci zaujatý. Pokiaľ žalovaný odôvodňuje pochybnosť o jeho nestrannosti postupom, že senát 8C nevyhovel jeho požiadavke o prikázanie sporu z dôvodu vhodnosti Krajskému súdu v Bratislave, najvyšší súd uvádza, že ide o okolnosť, ktorá svojou povahou spadá pod procesný postup sudcu v konaní. Dôvodom na vylúčenie sudcu v zmysle § 49 ods. 3 CSP nie sú ale okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

12. Senát 7C najvyššieho súdu nezistil reálnu existenciu takých okolností objektívnej povahy, ktoré by v zmysle § 49 ods. 1 CSP odôvodňovali vylúčenie predsedu senátu JUDr. Ladislava Górasza z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na najvyššom súde pod sp. zn. 8Ndc/15/2020. Žalovaným podanej námietke zaujatosti preto nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.